

Beräkning och tolkning av begreppet genomströmningstid

IAF redovisar sedan maj 2009 statistik över arbetslöshetskassornas genomströmningstider. Statistiken över genomströmningstider ska fungera som en enhetlig indikator för arbetslöshetskassornas handläggningstider. IAF har valt följande definition av genomströmningstid:

Genomströmningstid = Antalet veckor från den första veckan en person har redovisat arbetslöshet i sin tidrapport till den vecka personen får sin första utbetalning från arbetslöshetskassan.

Genomströmningstiden gäller ärenden där ersättning har beviljats

IAF saknar fullständiga uppgifter om arbetslöshetskassornas interna handläggning, men har tillgång till uppgifter om samtliga utbetalningar från arbetslöshetskassorna. Därför beräknar IAF genomströmningstiden endast för ärenden där den sökande har beviljats ersättning. Det betyder att ärenden där arbetslöshetskassorna har avslagit ansökan om ersättning inte ingår i statistiken.

Enbart förstagsåsprövningar inkluderas

IAF har även valt att beräkna genomströmningstiden endast för de personer som är nya ersättningstagare. I normalfallet tar det längre tid att handlägga ett nytt ärende (s.k. förstagsåsprövning) än ett ärende där personen fortsätter på en tidigare beviljad ersättningsperiod (s.k. nyprövning). Om nyprövningsärenden skulle ha inkluderats i statistiken skulle uppgifterna ha blivit mer beroende av den ärendesammansättning som arbetslöshetskassan handlagt. Med den använda definitionen blir uppgifterna istället mer jämförbara mellan arbetslöshetskassor.

Uppgifterna delas upp efter ersättningstyp

Statistiken redovisas uppdelad på personer med inkomstrelaterad ersättning och personer med grundbelopp. Även detta syftar till att statistiken ska bli mer jämförbar mellan arbetslöshetskassorna. Genomströmningstiden för personer med grundbelopp är generellt sett längre än för personer med inkomstrelaterad ersättning. Om grupperna inte särredovisas skulle genomströmningstidens statistik i hög grad påverkas av relationen mellan antalet beslut gällande grundbelopp respektive inkomstrelaterad ersättning. Eftersom denna relation skiljer sig åt mellan arbetslöshetskassor skulle det ge en felaktig bild av skillnader i handläggningstider.

Vissa ersättningssökande är exkluderade från statistiken

I statistiken ingår inte de personer som har blivit avstängda från ersättning på grund av att de har sagt upp sig själva eller skilts från arbetet på grund av otillbörligt uppförande. Detta beror på att IAF saknar uppgifter om när avstängningsdagarna avräknas, vilket leder till att dessa ärenden skulle få en felaktigt beräknad genomströmningstid.

Inte heller arbetssökande som fått ersättningsperiod beviljad med intyg E301/U1 från ett annat land ingår i statistiken. Detta beror på att dessa handläggningstider kan bli långa om arbetslöshetskassorna måste vänta på intyg från arbetslandet.

Genomströmningstid redovisas i veckor

Arbetslöshetsförsäkringen är en veckoförsäkring, där en person söker ersättning genom att lämna in en tidrapport för en viss vecka. Ersättningen betalas vanligtvis ut en gång per vecka. Genomströmningstiden redovisas i antal veckor mellan den första vecka som personen söker ersättning för och den vecka där ersättningen betalades ut.

Personer ingår i statistiken den månad man har fått sin första utbetalning

Personen ingår i arbetslöshetskassornas genomströmningssstatistik för den månad då personen för första gången fick arbetslöshetsersättning utbetald, oavsett när ansökan gjordes. Personer förekommer bara en gång i statistiken.

Beräkning av arbetslöshetskassornas genomströmningstid

Genomströmningstiden mäts som medianvärdet

IAF redovisar medianvärdet samt den första och tredje kvartilen av genomströmningstiderna för de personer som fått ersättning från respektive kassa samt för samtliga ersättningstagare.

Median är det tal som storleksmässigt ligger i mitten av en ordnad talserie. Om det finns ett jämnt antal tal i talserien är medianen det genomsnittliga värdet av de två tal som ligger i mitten av den ordnade talserien. Den första kvartilen är det tal som delar av talserien så att 25 procent av observationerna har ett mindre värde och 75 procent har ett högre värde. Den tredje kvartilen är det tal som delar av talserien så att 75 procent av observationerna har ett mindre värde och 25 procent har ett högre värde.

Exempel 1

Genomströmningstiderna för personer som fick sin första utbetalning av arbetslöshetsersättning under en månad var: 3, 4, 7, 8, 10 samt 52 veckor. Medianen för genomströmningstiden var 7,5 veckor men medelvärdet var 14 veckor.

Medianvärden är mindre känsliga för enskilda extremvärden i jämförelse med medelvärden. Genomströmningstiden mätt som medianvärde är robust mot enskilda avvikelser såsom att en person inte skickar in sina tidrapporter eller handlingar, ett annat lands institution dröjer med att skicka in handlingar eller att ärendet avgörs i domstol.

Statistik redovisas för arbetslöshetskassor med fler än tio ärenden

IAF redovisar genomströmningstiderna som medianvärde uppdelade per arbetslöshetskassa samt för samtliga arbetslöshetskassor. För att undvika att några enstaka ärenden påtagligt ska påverka en enskild arbetslöshetskassas genomströmningstid redovisas statistik enbart för arbetslöshetskassor med minst tio ärenden. Även de ärenden som finns hos arbetslöshetskassor med mindre än tio ärenden ingår dock i beräkningen av samtliga arbetslöshetskassors totala genomströmningstid.

Exempel på hur genomströmningstiden beräknas

Nedan följer några exempel på hur IAF beräknar genomströmningstid, i vilken månad siffrorna redovisas och vilka ärenden som inte redovisas i statistiken.

Exempel 2

Jenny anmäler sig på Arbetsförmedlingen och söker ersättning som beviljas från och med vecka 1, 2020. Utbetalningen sker vecka 10, 2020. Genomströmningstiden blir 10 – 1 det vill säga 9 veckor. Jenny räknas med i genomströmningsstatistiken för mars 2020, eftersom vecka 10 är första utbetalningsveckan i mars 2020.

Exempel 3

Adam har arbetslöshetsersättning till och med vecka 1, 2020, och arbetar sedan heltid till och med vecka 10. Från vecka 11 söker Adam åter arbetslöshetsersättning, som beviljas och betalas ut fyra veckor senare. Eftersom Adam inte är en ny ersättningstagare räknas han inte med i genomströmningsstatistiken. (Adam har däremot redan ingått i genomströmningsstatistiken när han påbörjade sin ersättningsperiod).

Exempel 4

Nora slutar från sin anställning på egen begäran utan att ha godtagbara skäl och anmäler sig som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen. När arbetslöshetskassan handlägger Noras ärende stängs hon av från

ersättning i 45 dagar, och hon räknas därför inte med i genomströmningsstatistiken. Om Nora hade haft godtagbara skäl till att avsluta sin anställning, och därigenom inte hade stängts av från ersättning, skulle hon däremot ha räknats med i genomströmningsstatistiken.

Exempel 5

Olof anmäler sig på Arbetsförmedlingen och söker arbetslöshetsersättning från och med vecka 1, 2020. Olof har fått avgångsvederlag för perioden vecka 1 till och med vecka 3 och hans ansökan om ersättning avslås därmed för dessa tre veckor. Istället beviljas han ersättning från och med vecka 4. Utbetalningen sker under vecka 10.

Olof räknas med i genomströmningsstatistiken för mars eftersom han blev ny ersättningstagare och fick arbetslöshetsersättning utbetald denna månad. Genomströmningstiden blir 10 – 4 det vill säga 6 veckor.